

**Minimální preventivní
program
Gymnázium,
Příbram,
Legionářů 402**

Pracoviště Legionářů

školní rok 2023 – 2024

Obsah programu

1. Úvod - charakteristika školy, vymezení cílové skupiny
2. Cíl – co chceme
3. Vlastní program – co nabízíme, strategie prevence
  - 3.1. Aktivity ve škole v rámci minimálního preventivního programu
    - 3.1.1. Nespecifická primární prevence
      - 3.1.1.1. Úkoly naplňované ve výchovně vzdělávacím procesu
      - 3.1.1.2. Kroužky a mimoškolní aktivity
      - 3.1.1.3. Kultura a sport
      - 3.1.1.4. Výchova ke zdravému životnímu stylu
    - 3.1.2. Specifická primární prevence
      - 3.1.2.1. Den proti kriminalitě a násilí
      - 3.1.2.2. Projekt Bezpečné užívání internetu
      - 3.1.2.3. Spolupráce s policií
      - 3.1.2.4. Všeobecně preventivní programy Bezpečná třída, Etické dílny
  - 3.2. Vzdělávání
  - 3.3. Komunikace
  - 3.4. Postup školy v případě výskytu různých forem rizikového chování, krizový plán
  - 3.5. Spolupráce s ostatními odborníky
4. Hodnocení účinnosti minimálního preventivního programu
  - 4.1 Podařilo se
  - 4.2 Máme rezervy
  - 4.3 Budeme usilovat
5. Seznam příloh

1. Úvod.

Minimální preventivní program Gymnázia Příbram vychází z Minimálního preventivního programu pro školy a školská zařízení, Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027, Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2025 a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j. 21 291/2010-28. Je koncipován jako průběžný a návazný, pro každý školní rok je aktualizován a je součástí ŠVP školy. Je přizpůsoben specifickým podmínkám školy. Většina studentů se připravuje na studium na vysoké škole. Studenti jsou z Příbrami nebo blízkého okolí, velká část denně do školy dojíždí. Kromě osobních faktorů je rizikovým právě blízkost nádraží jak autobusového, tak vlakového, studentské kluby a spolky.

Škola vypracovala ŠVP „Máme na to“ (schválen MŠMT č. j. 13125/2006-23). ŠVP klade důraz na aktivnější přístup ke vzdělávání a větší spolupráci mezi studenty i vyučujícími.

2. Cíl – co chceme a proč

Naším cílem je nejen všeobecně vzdělaný student, ale i všestranně rozvinutá sebevědomá osobnost, která dokáže včas rozpoznat rizikové situace. MPP bude zaměřen zejména do těchto oblastí:

- působení na zdravý životní styl a zodpovědný přístup ke svému zdraví,
- prevence rizikového chování – závislosti, šikana, kyberšikana
- zvyšování sociálních kompetencí a sociálních dovedností,
- posilování komunikačních dovedností a schopností adekvátně reagovat v krizových situacích (včetně komunikace na internetu),
- oblast duševního zdraví,
- vytváření pozitivního klimatu a posilování dobrých mezilidských vztahů, potlačování náznaků rasismu a xenofobie,
- zvyšování sebevědomí a umění přijmout úspěch i neúspěch.

3. Vlastní program – co nabízíme. Strategie prevence.

3.1. Úkoly naplňované ve výchovně vzdělávacím procesu

Garantem a koordinátorem aktivit zařazených do Minimálního preventivního programu je Mgr. Marie Hlaváčová. MPP je naplňován v úzké spolupráci s vedením školy, výchovnými poradci RNDr. Ludmilou Šmejkalovou, Mgr. Libuší Fořtovou, speciální pedagožkou Mgr. Kristýnou Halaburdovou, školním psychologem Mgr. Petrem Vítkem, knihovnicí Bc. Petrou Kašparovou, učitelským sborem, školním parlamentem, radou školy, vedoucím školní jídelny a rodiči. V oblasti nespecifické prevence se soustředíme na vytváření pozitivního klimatu, na dodržování pravidel slušnosti a na posilování vztahu ke škole, prevence rizikového chování a výchově ke zdraví. Ve škole pracuje Školní poradenské pracoviště.

3.1.1. Nespecifická primární prevence

3.1.1.1. Naplňování ve výchovném vzdělávacím procesu

Odborná témata jsou objasňována v řadě předmětů, zejména v občanské výchově a základech společenských věd, biologii, chemii, výchově ke zdraví (dle ŠVP) a dalších předmětech. Využíváme toho, že na naší škole vyučují učitelé nejen odborně zdatní, ale i s dobrým morálním profilem. Věnují se studentům při mimoškolních činnostech a aktivitách, vedou kroužky, pomáhají se studentským časopisem se školní televizí, organizují školní zájezdy, školy v přírodě, sportovní kurzy a adaptační kurz prvních ročníků, kde se studenti učí žít spolu i mimo lavice. Především adaptační kurz a škola v přírodě pomáhají studentům vytvořit zdravé třídní kolektivy.

3.1.1.2. Kroužky a mimoškolní aktivity

Na škole pracuje několik kroužků - sportovní hry a atletika, Fitklub, jazykové kroužky, robotika, debatní klub, dramatický, Klub mladého diváka. Studenti jsou zapojeni do řady projektů – Erasmus+, Cena vévody z Edinburghu, Čtyři kroky do nového světa, KES, Evropské literární dobrodružství. Velmi aktivní je kroužek GymTV, který je důležitým informačním zdrojem pro studenty a prostřednictvím kabelové TV také pro veřejnost. Škola má vlastní školní orchestr GymBand. Důležitým prvkem v mimoškolní výchově je činnost knihovny a školního klubu.

3.1.1.3. Kulturní a sportovní činnost

Kultura.

Ve škole se pořádají maturitní plesy. Při škole pracuje Klub přátel divadla. Studenti pravidelně navštěvují divadelní představení v Praze a sérii koncertů. Studenti kvarty připravují vlastní divadelní představení. Vždy na jaře se koná školní akademie. Na škole je studentská knihovna a studovna, studentský klub, školní orchestr. Studenti, kteří mají rádi hudbu, se účastní projektu „Čtyři kroky do nového světa“.

Sport.

Studenti mají k dispozici moderní sportovní areál s umělým povrchem, dvě tělocvičny a posilovnu. Využívají sportoviště před vyučováním i do pozdního odpoledne. Při škole pracuje sportovní klub. Studenti pořádají sportovní maratóny. Naši studenti dosahují velmi dobrých výsledků ve středoškolských soutěžích.

3.1.1.4. Výchova ke zdravému životnímu stylu

Studenti jsou vychovávaní k zodpovědnému přístupu ke zdraví. Je jim umožněno pravidelné a zdravé stravování a dodržování pitného režimu. Jsou seznamováni s riziky návykových a nebezpečných látek a se základy první pomoci. Jsou vedeni k odpovědnému sexuálnímu chování a výchově k rodičovství.

3.1.2. Specifická prevence

Specifická prevence je uskutečňována ve spolupráci s odborníky z PPP Příbram, ze SVP, Městskou policií Příbram, Policií ČR, Státním zastupitelstvím, K-centrem Příbram, Magdaléna, o.p.s. Příbram, s mluvčí Policie ČR paní Monikou Schindlovou, s organizací Hope4kids. V letošním roce jsou naplánovány cykly přednášek k problematice šikany, kyberšikany, vytváření dobrých vztahů ve třídách, programy duševního zdraví, prevence poruch příjmu potravy, digitálních závislostí, sebepoškozování a sebevražebných pokusů.

3.1.2.1. Den proti kriminalitě a násilí

Proběhne v dubnu formou workshopů a přednášek.

- Sebeobrana a bezpečné chování
- Poruchy příjmu potravy
- Psychologické přednášky
- Besedy s policií
- Základy první pomoci
- Trestně právní odpovědnost
- Návykové látky

3.1.2.2. Projekt Bezpečné užívání internetu

Ve spolupráci s paní knihovnicí Petrou Kašparovou proběhne proškolení studentů na téma bezpečné komunikace na sociálních sítích, zajišťování dat, rizika nakupování na internetu a kyberšikany.

3.1.2.3. Spolupráce s policií

Škola bude pokračovat v projektu „Bezpečná Příbram“ ve spolupráci s Městskou policií, asistenty prevence kriminality a s mluvčí Policie ČR paní Monikou Schindlovou.

3.1.2.4. Všeobecně preventivní program

Škola získala dotaci na realizaci preventivního programu „Bezpečná třída“ v prvních ročnících a v primě. Bude probíhat během října a listopadu 2023 ve spolupráci s Magdalénou o.p.s. Příbram. Bude zaměřen na vztahy ve třídě, vytváření nového „zdravého“ kolektivu nových příchozích tříd na naší školu.

Pro studenty sekundy, tercie a kvarty proběhnou ve spolupráci s organizací Hope4kids certifikované programy všeobecné primární prevence „Etické dílny“. Cílem programů je rozvoj kritického myšlení, podpora duševního zdraví žáků a posílení schopnosti zvládat zátěžové situace.

3.2. Vzdělávání

3.2.1 Vzdělávání preventisty

Mgr. Marie Hlaváčová dokončila dvouleté studium metodika prevence v červnu 2012. Své znalosti si doplňuje semináři pro školní metodiky prevence a samostudiem.

3.2.2. Vzdělávání vyučujících

Učitelé společenských věd absolvují pravidelně školení o posilování právního vědomí, kritickém myšlení, šikaně. Vyučující jsou pravidelně informováni každý měsíc na pedagogické radě.

3.3. Komunikace

Ve škole je instalovaná schránka na anonymní dotazy, studenti mohou využívat konzultačních hodin metodika primární prevence, výchovných poradců, speciální pedagožky, školního psychologa. Ve škole byl spuštěn školní informační systém, rodiče jsou pravidelně informováni o dění ve škole, studijních výsledcích i chování studentů. Kromě toho jsou s rodiči organizovány pravidelné třídní schůzky. Rodiče i žáci vyplňují dotazníky, ve kterých vyjadřují své postoje ke škole. Vedení školy a učitelé spolupracují se školním studentským parlamentem. Nezastupitelnou funkci při naplňování MPP mají třídní učitelé. Studenti posilují komunikační schopnosti v TV – kroužku a volitelných předmětech „Společenský styk“, „Komunikace ve společenském styku“.

3.4. Postup školy v případě výskytu různých forem rizikového chování.

Škola má vypracovaný krizový plán, jak se zachovat v případě následujících projevů rizikového chování.

1. Návykové látky
2. Rizikové chování v dopravě
3. Poruchy příjmu potravy
4. Alkohol
5. Syndrom CAN

6. Školní šikanování
7. Kyberšikana
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. Vandalismus
11. Záškoláctví
12. Krádeže
13. Tabák
14. Krizové situace spojené s násilím
15. Netolismus
16. Sebepoškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Domácí násilí
21. Hazardní hraní
22. Poruchy autistického spektra
23. Psychická krize, duševní onemocnění žáka

Krizový plán vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, č.j. 21 291/2010-28 a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016. Krizový plán je nedílnou součástí Minimálního preventivního programu školy.

V případě podezření na daný rizikový jev spolupracuje třídní učitel se školním poradenským pracovištěm. V případě potřeby kontaktuje odborníky, PPP, SVP. Kontaktuje rodiče, žádá jejich spolupráci. V případě negativní reakce rodičů na sdělení a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí sociální odbor.

3.5. Spolupráce s ostatními odborníky

Viz specifická primární prevence a adresář odborníků (v příloze).

4. Hodnocení účinnosti Minimálního preventivního programu

4.1. Podařilo se:

Minimální preventivní program Gymnázia Příbram vycházel z Minimálního preventivního programu pro školy a školská zařízení a nové strategie prevence nežádoucích jevů a dlouhodobého záměru školy v oblasti prevence rizikového chování a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21 291/2010-28. Byl koncipován jako průběžný a návazný a je součástí ŠVP školy. Byl přizpůsoben specifickým podmínkám a potřebám školy.

Pedagogický sbor byl celý školní rok pravidelně informován na poradách a seznámen s jednotlivými problémy ve třídách. Se ŠMP a VP jednala pravidelně ředitelka školy. Rodiče byli informováni prostřednictvím webových stránek školy a na pravidelných třídních schůzkách. Důležitým informačním zdrojem byla rovněž vlastní školní televize Gymnázia Příbram. Ve škole dále pracuje Školní poradenské pracoviště. Byl aktualizován Krizový plán školy.

Škola získala opět dotaci na realizaci preventivního programu „Bezpečná třída“ pro třídu primu a první ročníky ve spolupráci s Magdalénou o.p.s. Příbram. Probíhal v říjnu a v listopadu ve dvou blocích, dvě vyučovací hodiny pro každý první ročník a tři vyučovací hodiny pro primu. Vybranými tématy programu primární prevence byli vztahy ve třídě, emoce a co s nimi, mé místo. Všechny tři třídy společně se svými třídními učiteli se účastnili různých aktivit, aby se lépe poznali a zlepšili klima ve třídách. První seznámení proběhlo na adaptačním kurzu a na ozdravném pobytu.

Třídy tercie a kvarta se zapojili do projektu „Kam chceš dojít“ ve spolupráci s věznicí Bytíz. Projekt probíhal od října do prosince. Součástí projektu byly besedy, dopisování s vězněm a návštěva samotné věznice. Studenti viděli, slyšeli a uvědomili si, kam je návykové látky mohou dostat.

Preventivní program pro 3. ročníky a septimu na téma Návykové látky a trestně právní odpovědnost proběhl 14. 10. 2022 ve spolupráci s Policií ČR.

29. 11. 2022 proběhl preventivní program pro 2. ročníky a sextu na téma Kyberpodvody, opět ve spolupráci s Policií ČR.

15. 12. 2022 byl realizován preventivní program pro sekundu – Na vlně emocí ve spolupráci s organizací Hope4kids, z.s. zaměřený na ovládání vlastních emocí, rozvoj empatie, prevence konfliktů, úzkostí.

Ve druhém pololetí byl program prevence realizován v rámci třídnických hodin a v dalších aktivitách. Studenti se zúčastnili řady projektů, lyžařských kurzů, sportovního kurzu, jazykových poznávacích zájezdů a studenti druhých ročníků tematických poznávacích pobytů.

Program prevence rizikového chování byl naplňován během celého školního roku i v jednotlivých předmětech, hlavně ve výchově ke zdraví, biologii a základech společenských věd.

Během školního roku pokračovala spolupráce se školním psychologem, který je důležitou podporou školního poradenského pracoviště. Celý pedagogický sbor se zúčastnil 3. dubna 2023 společné pracovní schůzky se školním psychologem.

4.2. Máme rezervy:

- v působení na studenty, aby považovaly rizikové chování za svůj problém a ne problém mentorujících učitelů,
- v potírání nevhodného vyjadřování,
- je potřeba reagovat na nové psychoaktivní látky na trhu, které jsou pro studenty nebezpečné a mají vysoký závislostní potenciál (nikotinové sáčky, kratom),
- v zapojení rodičů problémových žáků do spolupráce se školou

4.3. Budeme usilovat:

Abychom se nezhoršili ve věcech, které se daří a zlepšili se v těch, kde máme rezervy:

- především pěstovat sebevědomí studentů,
- a umět v rizikových situacích říkat NE (i na internetu),
- lépe vytypovávat ohrožené jedince s poruchami učení, psychickými problémy a pomoci jim včas najít cestu k odborníkům,
- soustředit se odhalování projevu šikany, především jejich psychických forem,
- posilovat u studentů vztah ke škole,
- umožnit jim trávit společně více času – školní klub, knihovna

5. Přílohy:

- adresář odborníků
- přehled vybraných právních předpisů
- seznam dostupné literatury
- webové odkazy

Spolupráce s odborníky

- Pedagogicko psychologická poradna Příbram
- Středisko výchovné péče Příbram
- Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Příbram
- Magdaléna, o.p.s. Příbram (K-centrum)
- Hope4kids, z.s. Praha
- Státní zastupitelství – Probační a mediační služba Příbram
- Policie ČR

Přehled vybraných platných předpisů pro oblast prevence nežádoucích jevů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže,
č.j. 21 291/2010-28

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Vyhláška č.263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

Vyhláška č.15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků

Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14 423/1999-22 (Věstník MŠMT sešit 5/1999)

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Seznam dostupné literatury

D. Fontana	Psychologie ve školní praxi
T. Šišková	Výchova k toleranci a proti rasismu
K. Nešpor	Středoškoláci o drogách, alkoholu a kouření
K. Nešpor	Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami
J. Presl	Drogová závislost
M. Kolář	Bolest šikanování
K. Nešpor, L. Esémy	Léčba prevence závislostí

Webové odkazy

Web Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz (poradna, publikace, letáky ke stažení apod.)

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

Internet poradna, www.internetporadna.cz Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Veřejný ochránce práv, www.ochrance.cz. Amnesty International ČR, www.amnesty.cz

E-Nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz

Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz

Portál E-Bezpečí, www.e-bezpeci.cz

Online poradna projektu E-Bezpečí, www.napisnam.cz

www.Horka-linka.cz

Minimální preventivní program na školní rok 2023 – 2024

zpracovala: Mgr. Marie Hlaváčová

schválila: Mgr. Iva Kadeřábková

Mgr. Marie Hlaváčová
Školní metodik prevence

Mgr. Iva Kadeřábková
Ředitelka školy